

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Південно-Східне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Дніпро)

НАКАЗ

30.12.2020

Дніпро

№

987/7

Про часткове задоволення скарги
Дзюби Олександра Анатолійовича
від 03.12.2020 вх. № 27536/05.7

Відповідно до пункту 2 частини шостої статті 34 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» та Порядку розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1128 (зі змінами).

НАКАЗУЮ:

1. Скаргу Дзюби Олександра Анатолійовича на повідомлення про відмову у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА», що зареєстрована в Південно-Східному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Дніпро) 03.12.2020 за вх. № 27536/05.7, задовольнити частково.

2. Визнати дії державного реєстратора Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) Шматка Павла Тимофійовича щодо відмови у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА» такими, що не відповідають нормам чинного законодавства у сфері державної реєстрації, а саме відсутні підстави для відмови у проведенні державної реєстрації.

3. У задоволенні інших вимог відмовити.

Рішення, дії або бездіяльність суб'єкта розгляду скарги можуть бути оскаржені до Міністерства юстиції України або до суду.

Підставою виможок Колегії з розгляду скарг у сфері державної реєстрації Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) від 23.12.2020 за результатами розгляду скарги Дзюби Олександра Анатолійовича, що зареєстрована в Південно-Східному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Дніпро) 03.12.2020 за вх. № 27536/05.7.

Підказначений управлінням

**ЗГІДНО З
ОРИГІНАЛОМ**

*Головний спеціаліст
30.12.2020*

Іван ЛЕГОСТАСВ

Олена Корва

**ВИСНОВОК
КОЛЕГІЇ З РОЗГЛЯДУ СКАРГ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ
ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ (М. ДНІПРО)**

м. Дніпро

22.12.2020 р., 11 год. 00 хв.

Колегією з розгляду скарг у сфері державної реєстрації Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) (далі – Колегія) у складі: головуєчого співголови Колегії – О. Золотоноші та інших членів Колегії: О. Сирині, Р. Корнюка, Р. Тараненка, В. Гнатка, Ю. Мельниченка, Л. Гаценко (секретаря Колегії),

розглянувши скаргу Дзюби Олександра Анатолійовича (далі – Скаржник), що зареєстрована в Південно-Східному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Дніпро) 03.12.2020 за вх. № 27536/05.7

на повідомлення про відмову у проведенні державної реєстрації (далі – Повідомлення) громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи – ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА» (далі – Організація), прийняте 30.10.2020 вих. № 134 державним реєстратором Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) Шматком П.Т. (далі – Державний реєстратор).

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Скаргу Дзюби Олександра Анатолійовича на повідомлення про відмову у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА», що зареєстрована в Південно-Східному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Дніпро) 03.12.2020 за вх. № 27536/05.7, задовольнити частково.

2. Визнати дії державного реєстратора Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) Шматка Павла Тимофійовича щодо відмови у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи - ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА» такими, що не відповідають законодавству у сфері державної реєстрації, у зв'язку з тим, що відсутні підстави для відмови у проведенні державної реєстрації.

3. У задоволенні інших вимог відмовити.

За це рішення проголосувало: «за» – 7; «проти» – 0.

Мотиви рішення у стислому викладенні

1. Скаржник стверджує, що зазначені у Повідомленні підстави його винесення є такими, що не відповідають фактичним обставинам, і, відповідно, Повідомлення підлягає скасуванню.

Так, скаржник посилається на лист Міністерства юстиції України від 25.09.2020 за вих. № 42701/Д-21739/19.6.3, в якому зазначено, що у назві громадського об'єднання може бути використано власну назву «Українська пастафаріанська церква».

2. Колегією розглянуто матеріали та відомості Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), скаргу з додатками, а також розділ «Перевірка результату надання адміністративних

послуг» порталу он-лайн сервісу отримання відомостей з ЄДР та пояснення Державного реєстратора.

2.1 Громадяни України мають право на свободу об'єднання, зокрема, у громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей (ст.36 Конституції України).

2.2 Частинами 1 та 2 статті 19 Закону 755-IV передбачено, що державна реєстрація громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи, здійснюється шляхом повідомлення про утворення такого громадського об'єднання.

Для повідомлення про утворення громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи, подаються такі документи:

1) заява про державну реєстрацію громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи;

2) примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) рішення про утворення громадського об'єднання;

3) відомості про засновників громадського об'єднання (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, адреса місця проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) - для фізичної особи; її найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код - для юридичної особи);

4) відомості про особу (осіб), уповноважену представляти громадське об'єднання (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), контактний номер телефону та інші засоби зв'язку).

2.3 Вимоги щодо найменування громадського об'єднання визначені статтею 10 Закону № 4572-VI, якою, зокрема, встановлено, що найменування громадського об'єднання визначається рішенням установчих зборів під час його утворення.

Відповідно до частини 2 статті 10 Закону № 4572-VI, найменування громадського об'єднання складається з двох частин - загальної та власної назв. У загальній назві зазначається організаційно-правова форма громадського об'єднання («громадська організація», «громадська спілка»).

Власна назва громадського об'єднання не повинна бути тотожною власним назвам інших зареєстрованих громадських об'єднань.

Власна назва громадського об'єднання не може містити:

1) найменування органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, складових найменувань цих органів (міністерство, агентство, служба, інспекція, комітет, адміністрація, прокуратура, суд);

2) власну назву громадського об'єднання, діяльність якого заборонена в судовому порядку (протягом трьох років після набрання відповідним рішенням суду законної сили);

3) інші позначення, використання яких обмежено законом.

Власна назва громадського об'єднання не може містити слова «державний», «комунальний» та похідні від них. Власна назва навчального закладу, установи чи організації у власній назві громадського об'єднання може використовуватися лише за згоди відповідного навчального закладу, установи чи організації.

Забороняється використання у власній назві громадського об'єднання історичних державних найменувань, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Тобто, з огляду на вищевикладене, заявлене найменування громадського об'єднання є таким, що не суперечить нормам чинного законодавства.

2.4 Крім того слід зазначити, що згідно частини 3 статті 28 Закону № 755-IV, повідомлення про відмову у проведенні державної реєстрації повинно містити посилання на конкретну норму (пункт, статтю) законодавства із зазначенням, що саме порушено під час оформлення та подання документів, а також повинно бути зазначено, який саме пункт

чи стаття поданого заявником документа (статуту, протоколу тощо) не відповідає нормам законодавства.

Проте, у Повідомленні про відмову у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи – ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА» від 30.10.2020 за № 134, прийнятому державним реєстратором Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) Шматком П.Т. не зазначено, який саме пункт чи стаття поданого заявником документа (статуту, протоколу тощо) не відповідає нормам законодавства.

3. Державна реєстрація здійснюється за заявничим принципом (пункт четвертий частини першої статті 4 Закону № 755-IV).

Відповідно до частини другої статті 15 Закону № 755-IV, форми заяв про державну реєстрацію затверджуються Міністерством юстиції України.

Відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 16.09.2020 № 3205/5, затверджено нові форми заяв, зокрема форму 7 «Заява щодо державної реєстрації громадського формування без статусу юридичної особи», що діють з 01.10.2020.

Слід зазначити, що скажчик погоджується з наявністю в поданому ним комплекті документів недоліку, що полягає в подачі заяви (форми 7) застарілої форми.

Діючим програмним забезпеченням Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та нормативно-правовими актами у сфері державної реєстрації не передбачено скасування Повідомлень про відмову у проведенні державної реєстрації.

Таким чином, для проведення державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи – ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА» необхідною умовою є подання скажником комплексу документів, який відповідає вимогам, встановленим статтею 15 Закону № 755-IV, зокрема, подання заяви форми 7 «Заява щодо державної реєстрації громадського формування без статусу юридичної особи», затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 16.09.2020 № 3205/5.

4. Враховуючи вищевикладене, Колегія рекомендує частково задовольнити скаргу з підстав того, що дії державного реєстратора щодо відмови у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи є такими, що не відповідають законодавству у сфері державної реєстрації, у зв'язку з тим, що відсутні підстави для відмови у проведенні державної реєстрації.

Мотиви рішення у розгорнутому викладенні

1. Скажчик стверджує, що зазначені у Повідомленні підстави його винесення є такими, що не відповідають фактичним обставинам, і, відповідно, Повідомлення підлягає скасуванню.

Так, скажчик посилається на лист Міністерства юстиції України від 25.09.2020 за вих. № 42701/Д-21739/19.6.3, в якому зазначено, зокрема: «Згідно з відомостями Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) власні назви навчального закладу, установи чи організації «Українська пастафаріанська церква», «Громадський рух Українська пастафаріанська церква» в ЄДР відсутні. Відповідно до вищевикладеного та на підставі наданої у заяві інформації, згадані власні назви можуть бути використані у назві громадської організації».

2. Колегією розглянуто матеріали та відомості Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), скаргу з додатками, а також розділ «Перевірка результату надання адміністративних послуг» порталу он-лайн сервісу отримання відомостей з ЄДР та пояснення Державного реєстратора.

2.1 Нормами ст.8 Конституції України (далі – КУ) визначено, що Конституція України має найвищу юридичну силу, а її норми є нормами прямої дії.

Громадяни України мають право на свободу об'єднання, зокрема, у громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей (ст.36 КУ). Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань (ст.55 КУ).

2.2 Пунктом 3 частини першої статті 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV (далі – Закон № 755-IV), визначено, що громадські формування - політичні партії, структурні утворення політичних партій, громадські об'єднання, місцеві осередки громадського об'єднання із статусом юридичної особи, професійні спілки, їх об'єднання, організації профспілки, передбачені статутом профспілки та їх об'єднання, творчі спілки, місцеві осередки творчих спілок, постійно діючі третейські суди, організації роботодавців, їх об'єднання, відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 № 4572-VI (зі змінами) (далі – Закон № 4572-VI), громадське об'єднання - це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка. Громадська організація - це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи. Громадське об'єднання може здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи або без такого статусу. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є невідірваним товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.

2.3 Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону 755-IV визначено, що державна реєстрація юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб - підприємців (далі - державна реєстрація) - офіційне визнання шляхом засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, засвідчення факту наявності відповідного статусу громадського об'єднання, професійної спілки, її організації або об'єднання, політичної партії, організації роботодавців, об'єднань організацій роботодавців та їхньої символіки, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, про юридичну особу та фізичну особу - підприємця, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених цим Законом.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 4 Закону 755-IV, державна реєстрація базується, зокрема, на принципі врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією, та особливостей державної реєстрації виключно цим Законом.

Частинами 1 та 2 статті 19 Закону 755-IV передбачено, що державна реєстрація громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи, здійснюється шляхом повідомлення про утворення такого громадського об'єднання.

Для повідомлення про утворення громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи, подаються такі документи:

1) заява про державну реєстрацію громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи;

2) примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) рішення про утворення громадського об'єднання;

3) відомості про засновників громадського об'єднання (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, адреса місця проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) - для фізичної особи; її найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код - для юридичної особи);

4) відомості про особу (осіб), уповноважену представляти громадське об'єднання (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), контактний номер телефону та інші засоби зв'язку).

2.4 Частиною 3 статті 16 Закону 755-IV, встановлено, що назва юридичної особи може складатися з власної назви юридичної особи, а також містити інформацію про мету діяльності, вид, спосіб утворення, залежність юридичної особи та інші відомості згідно з вимогами до найменування окремих організаційно-правових форм юридичних осіб, установленими Цивільним, Господарським кодексами України та цим Законом.

Згідно частини 7 статті 16 Закону № 755-IV, вимоги до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації професійки, встановлюються Міністерством юстиції України.

Наказом Міністерства юстиції України від 05.03.2012 № 368/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05.03.2012 за №367/20680, затверджено Вимоги до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації професійки.

Вимоги щодо найменування громадського об'єднання визначені статтею 10 Закону № 4572-VI, якою, зокрема, встановлено, що найменування громадського об'єднання визначається рішенням установчих зборів під час його утворення.

Відповідно до частини 2 статті 10 Закону № 4572-VI, найменування громадського об'єднання складається з двох частин - загальної та власної назв. У загальній назві зазначається організаційно-правова форма громадського об'єднання («громадська організація», «громадська спілка»).

Найменування громадського об'єднання викладається державною мовою. Громадське об'єднання може також викласти свою власну назву, поряд з державною мовою, іноземною мовою або мовою національної меншини.

Власна назва громадського об'єднання не повинна бути тотожною власним назвам інших зареєстрованих громадських об'єднань.

Власна назва громадського об'єднання не може містити:

1) найменування органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, складових найменувань цих органів (міністерство, агентство, служба, інспекція, комітет, адміністрація, прокуратура, суд);

2) власну назву громадського об'єднання, діяльність якого заборонена в судовому порядку (протягом трьох років після набрання відповідним рішенням суду законної сили);

3) інші позначення, використання яких обмежено законом.

Власна назва громадського об'єднання не може містити слова «державний», «комунальний» та похідні від них. Власна назва навчального закладу, установи чи організації у власній назві громадського об'єднання може використовуватися лише за угоди відповідного навчального закладу, установи чи організації.

Забороняється використання у власній назві громадського об'єднання історичних державних найменувань, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Тобто, з огляду на вищевикладене, заявлене найменування громадського об'єднання є таким, що не суперечить нормам чинного законодавства.

2.5 Крім того слід зазначити, що згідно частини 3 статті 28 Закону № 755-IV, повідомлення про відмову у проведенні державної реєстрації повинно містити посилання на конкретну норму (пункт, статтю) законодавства із зазначенням, що саме порушено під

час оформлення та подання документів, а також повинно бути зазначено, який саме пункт чи стаття поданого заявником документа (статуту, протоколу тощо) не відповідає нормам законодавства.

Проте, у Повідомленні про відмову у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи – ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА» від 30.10.2020 за № 134, прийнятому державним реєстратором Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) Шматком П.Т. не зазначено, який саме пункт чи стаття поданого заявником документа (статуту, протоколу тощо) не відповідає нормам законодавства.

3. Державна реєстрація здійснюється за заявничим принципом (пункт четвертий частини першої статті 4 Закону № 755-IV).

Частиною другою статті 6 Закону № 755-IV, зокрема встановлено, що державний реєстратор приймає документи, перевіряє документи на наявність підстав для зупинення розгляду документів, перевіряє документи на наявність підстав для відмови у державній реєстрації, проводить реєстраційну дію (у тому числі з урахуванням принципу мовчазної згоди) за відсутності підстав для зупинення розгляду документів та відмови у державній реєстрації шляхом внесення запису до Єдиного державного реєстру.

Відповідно до частини другої статті 15 Закону № 755-IV, форми заяв про державну реєстрацію затверджуються Міністерством юстиції України.

Відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 16.09.2020 № 3205/5, затверджено нові форми заяв, зокрема форму 7 «Заява щодо державної реєстрації громадського формування без статусу юридичної особи», що діють з 01.10.2020.

Слід зазначити, що скажник погоджується з наявністю в поданому ним комплекті документів недоліку, що полягає в подачі заяви (форми 7) застарілої форми.

Діючим програмним забезпеченням Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та нормативно-правовими актами у сфері державної реєстрації не передбачено скасування Повідомлень про відмову у проведенні державної реєстрації.

Таким чином, для проведення державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи – ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ПАСТАФАРІАНСЬКА ЦЕРКВА» необхідною умовою є подання скажником комплексу документів, який відповідає вимогам, встановленим статтею 15 Закону № 755-IV, зокрема, подання заяви форми 7 «Заява щодо державної реєстрації громадського формування без статусу юридичної особи», затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 16.09.2020 № 3205/5.

4. Враховуючи вищевикладене, Колегія рекомендує частково задовольнити скаргу з підстав того, що дії державного реєстратора щодо відмови у проведенні державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи є такими, що не відповідають законодавству у сфері державної реєстрації, у зв'язку з тим, що відсутні підстави для відмови у проведенні державної реєстрації.

Олена ЗОЛОТОНОША

Олександр СИРИЦЯ

Ростислав КОРНЮК

Людмила ГАЦЕНКО

